

Novel·la

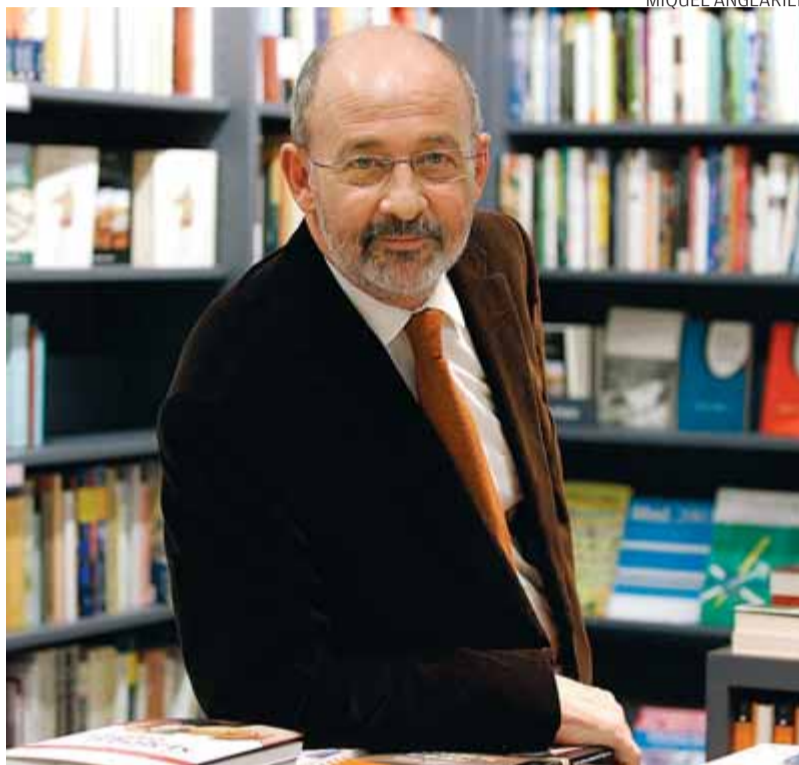
Llambordes de maig

■ Joan Josep Isern

“Sota les llambordes hi ha platges”, cridaven fa quaranta anys els estudiants parisencs mentre pregonaven que l'única prohibició que estaven disposats a tolerar era la de prohibir. “Per unes quantes hores ens vàrem sentir lliures...”, cantava Raimon també pels mateixos dies a la Complutense. Però aquí hi havia un dictador que es va morir quan va voler. I a París un mes després de l'esclat les urnes atorgaven tres de cada quatre escons de l'Assemblea Nacional a les forces de la dreta agrupades en la RDR.

Fins aquí la música. La lletra de la cançó es podria resumir amb una sola paraula: *desencís*. I potser una segona: *fracàs*. I encara que el poema de Raimon continuava dient “...i qui ha sentit la llibertat té més forces per viure”, el cert és que el vector de la història ha evolucionat molt millor que les aventures personals de molts dels seus protagonistes.

Si fa no fa, de tot això tracta *Les revolucions perdudes*, de Josep M. Quintana (Alaior, Menorca, 1950). Un títol que encaixa perfectament amb el que el lector troba al seu interior: la declaració que Gabriel Pijoan -nascut el 1945, fill i nét de notaris i magistrat de professió- fa a la seva filla Sílvia. Una declaració en què li confessa les seves frustracions personals i generacionals.

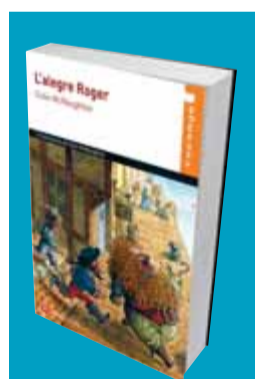
MIQUEL ANGLARILL

Josep M. Quintana ha escrit una novel·la amb l'excusa d'una confessió

Quan el 1967 acaba la carrera de dret, el jove Gabriel vol conèixer el món abans de tancar-se a preparar oposicions. Els seus afanys de joventut -“de fer rodes quadrades”, cantava Pi de la Serra- i la influència de la seva mare, de formació literària, l'empenyen a entrar en contacte amb els cercles d'exiliats republicans de Tolosa i, per extensió, al París de les barricades al Barri Llatí amb la secreta intenció d'aplegar material per a una novel·la que mai escriurà.

El retorn a casa, la integració en la carrera judicial i l'abandó definitiu de les pretensions literàries seran algunes de les darreres revolucions que Gabriel perdrà. Li resta, però, la capacitat d'anàlisi i d'auto-crítica que es van mantenint al llarg de tot el llibre i que excel·leix a les pàgines finals, quan parla de l'esquerra fatxenda i edulcorada, hedonista i poc compromesa que ens ha portat fins on som ara. Una novel·la sobre el desencís i el fracàs; clarivident i crua. Com la vida.*

Juvenil

L'alegre Roger
Colin McNaughton
Traducció: Joaquim Mallfrè
Vicens Vives
Barcelona, 2008
Preu: 12 euros
Pàgines: 60

1 2 3 4 5

Pirates de pèl ros

■ Andreu Sotorra

Colin McNaughton (Northumberland, 1951), més conegut com a il·lustrador que com a escriptor, té uns setanta títols que avalen la seva trajectòria i que li han donat premis com ara l'Smarties Book, el Kurt Maschler i el British Book. Els estudis de disseny gràfic, cursats a Londres, on ara viu, el van portar a la il·lustració d'àlbums i contes.

La sèrie dels pirates del capità Abdul és una de les seves creacions. I *L'alegre Roger*, un dels contes en el qual reflecteix un personal i suggerent estil com a dibuixant, d'alè clàssic, i un particular registre com a contista, poc condescendent amb la

moda literària. La traducció de Joaquim Mallfrè s'afegeix a aquest registre amb una singular llengua d'arribada que ha de fer de balança entre l'ús d'expressions de pirateria i un argot que dona moments així: “Me s'estarrufa la gargamella i me s'adorm la pota de fusta! [...] Per menus d'això, et parteixo pel mig el pal de messana! D'un buf t'esclafa, caganiu de corb! La dic io! Mala negada't colgui!”.

La història és simple: el protagonista s'enrola com a grumet en un vaixell pirata amb la intenció de trobar el seu pare, que els va abandonar, a ell, acabat de néixer, i la seva mare. L'aventura de pirates, tan explotada, és contada aquí amb una dosi d'originalitat. Els pirates de

Colin McNaughton són pirates de pèl ros, parlar bast i actitud barroera, que fugen dels tòpics. Però també són capaços de canviar les maneres per acontentar un grumet que els cau bé i que es diu: Jolly Roger (Alegré Roger), és a dir, igual com s'anomena la típica bandera pirata.

L'autor no s'està de tintar amb moralitat el desenllaç. I també amb un final tan feliç com probablement inesperat pel lector. Dues característiques que garanteixen la intriga d'una trama que, amb l'excusa de la pirateria, tracta la separació de parella i, per extensió, la reconciliació, ni que sigui a costa de perdre, d'una bona afaitada, el pèl ros que havia fet de filtre de la memòria durant anys.*

Ciència

Passejada pel món científic

■ David Bueno

Tot sovint es pot caure en la temptació de veure la ciència com un conjunt relativament críptic de dades, un glossari que es pot consultar amb la mirada perduda. Però malgrat tot aquests ingent conjunt de dades és ben real i serveix de base conceptual per fer-la avançar, la ciència és molt més que això. És una forma de veure el món i d'afrontar la realitat, és un estat mental que permet resoldre qualsevol problema fragmentant-lo en altres de més petits i més fàcils d'assimilar. Amb aquesta voluntat expressa, a *El canon* Natalie Angier basteix una obra multidisciplinària l'objectiu de la qual és acostar la ciència als no especialistes, no com un simple catàleg de dades, sinó com una eina per pensar i reflexionar sobre la mateixa ciència i el món que l'envolta, per gaudir de les descobertes científiques des d'una perspectiva dinàmica i participativa. Angier és autora de diversos llibres de divulgació científica i escriu periòdicament sobre aquests temes al *The New York Times*, feina per la qual ha estat guardonada amb un premi Pulitzer.

Amb llenguatge subtil i accessible, *El canon* és una seductora invitació que ens convida a endinsar-nos en les principals disciplines científiques, com ara la física, la química, la biologia evolutiva i molecular, la geologia, l'astronomia i les probabilitats. En aquest llibre, Angier aborda de manera magistral temes tan diversos com ara la teoria evolutiva, com es va

format la Terra, què són les cèl·lules mare i la grip aviària, què és l'electricitat i quins són els components íntims de la matèria, i què representa per a nosaltres que l'univers s'iniciés en un Big Bang, entre moltes altres coses. I també qüestions tan quotidianes com ara què passa quan es desfà un gelat o es refreda el cafè, o com reacciona el nostre metabolisme quan mengem un caramel.

Com diu el títol del primer capítol, en acabar de llegir aquest llibre hom té la impressió que *El pensament científic és una experiència extracorpòria*. Si passejar és “anar d'un costat a l'altre per fer exercici, prendre l'aire” (*DIEC2*), aquesta és exactament la proposta d'Angier, una passejada pel món de la ciència per passar-nos ho bé, fer un bon exercici mental i oxigenar les nostres neurones i el nostre esperit crític.*

Les revolucions perdudes

Josep Maria Quintana
Proa
Barcelona, 2008
Preu: 16 euros
Pàgines: 216

■ Gabriel Pijoan, protagonista de la novel·la de Josep M. Quintana, narra a la seva filla les diferents revolucions personals que va fer i que va perdre. Una obra centrada en el desencís d'una època, els 60, i en el fracàs a què a vegades la vida ens empeny

1 2 3 4 5

El canon

Natalie Angier
Paidós
Barcelona, 2008
Preu: 26 euros
Pàgines: 400

1 2 3 4 5